

๑๖ ธันวาคม วันกีฬาแห่งชาติ

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนธันวาคม ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๗ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

เนื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า ในนามกองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เนื่องจากปก

กฤษฎา บุญยสมิต*

วาสนา เกตุแห่ง**

๑๖ ธันวาคม วันกีฬาแห่งชาติ

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นประมุขแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นต้นมา พระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ชาวไทยตลอด ๗๐ ปี โดยพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ คือ การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ ดังในพระปฐมบรมราชโองการ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยาม”

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงเป็นกษัตริย์นักกีฬาอย่างแท้จริง ทรงโปรดกีฬามาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เมื่อครั้งยังประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ทรงเล่นสกีน้ำแข็ง ต่อมายังสนพระทัยในกีฬาหลายประเภท เช่น สกีน้ำ ว่ายน้ำ เรือกรรเชียง เรือพาย แบดมินตัน ยิงปืน กอล์ฟ การแข่งขันรถเล็ก เครื่องร่อน ฯลฯ ทรงศึกษาข้อมูลของกีฬาแต่ละประเภทอย่างละเอียด และทรงฝึกฝนจนปฏิบัติได้ดี นับเป็นแบบอย่างที่ดีของนักกีฬา

* อัยการอาวุโส, ที่ปรึกษาอัยการสูงสุด, สำนักงานอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และนิติรัฐศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสภา, ประธานกรรมการชำระและศึกษากฎหมายไทยโบราณ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา

** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน ธันวาคม ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๗

สารบัญ

- ๒ เรื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๖ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๘ คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ
- ๑๐ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๘ บทความ “พนักงานอัยการกับการบังคับคดีไทยปรับ”
- ๒๑ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ **ประธานฝ่ายอำนวยการ** นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม **รองประธานฝ่ายอำนวยการ**
● นายกฤษฎา บุญยสมิต **ฝ่ายอำนวยการ** ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทรพรกิจ ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยประณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
● นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกิจ ● นายเชษฐ สุขสมเกษม **กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ** นายกฤษฎา บุญยสมิต
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจจิราภรณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
● นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางสาวสิตานันท์ ศรีวรรค ● นายนิดินันท์ บุรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง **ฝ่ายดำเนินการ**
นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัฒนธนะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง **กะเบียบ จัดส่ง** ● นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นตัวแทนของนักกีฬาทีมชาติไทย เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ ที่กรุงเทพฯ ซึ่งประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ในระหว่างวันที่ ๖ - ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยทรงเข้าค่ายฝึกซ้อมตามโปรแกรมการฝึกซ้อม ในที่สุดด้วยพระปรีชาสามารถ พระองค์ทรงชนะเลิศได้รับเหรียญทองในการแข่งขันเรือใบประเภท โอ.เค. โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองแด่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งประทับยืนบนแท่นรางวัลร่วมกับนักกีฬาที่ชนะเลิศ และที่ ๒ และที่ ๓ ในพิธีปิดการแข่งขัน ณ สนามศุภชลาศัย นับได้ว่าเป็นประวัติศาสตร์ทางการกีฬาของประเทศไทย และยังความปลาบปลื้มปิติของพสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ

เรือใบเป็นกีฬาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงโปรดเป็นพิเศษ พระองค์ยังได้ทรงออกแบบและประดิษฐ์เรือใบอีกหลายรุ่น พระองค์พระราชทานนามเรือใบประเภทม็อธ (Moth) ที่ทรงสร้างขึ้นว่า เรือใบมด เรือใบซูเปอร์มด และเรือใบไมโครมดถึงแม้ว่าเรือใบล่าสุดท้ายที่พระองค์ทรงต่อ คือ เรือม็อก (Moke) เมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๐ เรือใบซูเปอร์มดยังใช้ในการแข่งขันระดับนานาชาติที่จัดในประเทศไทยหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายคือเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ ในกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ ๑๓ นอกเหนือจากกีฬาเรือใบแล้วยังทรงเล่นกีฬาประเภทอื่น ๆ เช่น แบดมินตัน เทนนิส ยิงปืน โดยแบดมินตันเป็นกีฬา

อีกประเภทหนึ่งที่พระองค์ทรงโปรดมากเช่นกัน โดยโปรดเกล้าฯ ให้ปรับแต่งหอประชุมภายในศาลาภกาภิรมย์สวนจิตรลดา เป็นสนามแบดมินตันมาตรฐานส่วนมาก พระองค์จะทรงแบดมินตันในตอนเย็นวันศุกร์ และเข้าวันอาทิตย์ พระราชกรณียกิจทางการกีฬานี้ เป็นที่เลื่องลือไปทั่วโลกว่า พระองค์ทรงเป็นนักกีฬาอย่างแท้จริงและทรงสนับสนุนกีฬาจนเป็นที่ปรากฏชัด

เพื่อเป็นการระลึกถึงพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเป็นนักกีฬาตัวแทนของชาติไทย ในการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ และเพื่อให้ประชาชนชาวไทยเห็นคุณค่าความสำคัญของการกีฬาดังนั้น การกีฬาแห่งประเทศไทย จึงได้มีมตินำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๙ กำหนดให้วันที่ ๑๖ ธันวาคม ของทุกปี เป็นวัน “วันกีฬาแห่งชาติ”

ในการประชุมใหญ่คณะกรรมการโอลิมปิกสากล ครั้งที่ ๒๙ ที่เมืองอัสตันบูล ประเทศตุรกี โดยมีนายฮวน อันโตนิโอ ซามารันซ์ ประธานคณะโอลิมปิกสากล เป็นประธานการประชุมพร้อมทั้งสมาชิกเข้าร่วมประชุมอีก ๘๗ ประเทศ ได้มีมติเอกฉันท์ให้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญดุษฎีเกิตติมศักดิ์ของโอลิมปิกสากล คือ “อิสริยาภรณ์โอลิมปิกชั้นสูงสุด” (ทอง) เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ณ ศาลาดุสิตาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน นับเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลก ที่ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญโอลิมปิกชั้นสูง อันแสดงถึงพระอัจฉริยภาพทางการกีฬาอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญต่อวงการกีฬาเป็นอย่างยิ่ง โดยในด้านกีฬาทรงสนพระทัย และมีพระราชดำริว่ากีฬาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ โอกาสนี้ จึงขออัญเชิญพระบรมราโชวาทที่ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการกีฬาพอสังเขป ดังนี้

พระราชดำรัสที่พระราชทานเพื่อเชิญพิมพ์ในหนังสือเนื่องในวันกีฬาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ ความว่า

“...ก็หามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง...”

พระบรมราชาบาทที่พระราชทานไว้แก่คณะนักกีฬาที่จะไปร่วมการแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งที่ ๖ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๑๔ ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิต ความว่า

“...จุดประสงค์ของการกีฬาทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็นการฝึกให้บุคคลและคณะมีความเข้มแข็งสามัคคีเพื่อให้แต่ละคนมีความแข็งแรงทั้งในทางกายทางจิตใจและสามารถที่จะจัดผลว่าการฝึกได้ผลอย่างไร ในด้านเกียรติและชื่อเสียงของบ้านเมือง ก็ทราบอยู่ดีแล้วว่าการกีฬาถือกันทั่วโลกว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ผู้นำเกียรติมาสู่ประเทศได้เกียรติทั้งในทางความสามารถ ความแข็งแรงน่าเกรงขามของประชากรในแต่ละประเทศ...”

พระบรมราชาบาทที่พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย และคณะนักกีฬายอดเยี่ยมประจำปี ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๔ ความว่า

“...อันเรื่องของการกีฬานั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างทีกล่าวมาแล้วหลายครั้งว่า สำหรับประเทศหนึ่ง ๆ ควรจะส่งเสริมการกีฬาให้ดี เพราะว่าการกีฬาเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นอยู่ของบ้านเมืองสำคัญส่วนหนึ่ง ประเทศใดที่มีนักกีฬาที่มีฝีมือและมีน้ำใจดีก็ทำให้ประเทศนั้นมีหน้ามีตา และแสดงถึงนิสัยใจคอประชาชนในประเทศนั้น การส่งเสริมกีฬาจึงเป็นงานที่สำคัญ นักกีฬานั้นต้องมีความสามารถรอบตัวหลายอย่าง ชั้นแรกก็ต้องมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงในการกีฬาทุกชนิด ชั้นนี้เป็นข้อสำคัญเมื่อมีความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายแล้ว จะต้องฝึกฝนให้มีความสามารถในด้านกีฬาที่ตนได้ปฏิบัติ ก็เป็นการฝึกทั้งกายทั้งใจ ซึ่งก็เป็นข้อสำคัญอีกข้อหนึ่ง ในด้านทางจิตใจนักกีฬา ซึ่งเป็นข้อสำคัญที่สุด ก็ได้รับการฝึกฝนอย่างมาก การฝึกวิชากีฬานี้ ทำให้นักกีฬาจะต้องระมัดระวังตัวควบคุมทั้งกายทั้งใจของตนให้อยู่ในขอบเขตของกีฬานั้น และทั้งในเขตของความดีด้วย เพราะว่ามันก็กีฬาควรจะส่งเสริมจิตใจที่บริสุทธิ์ จิตใจที่มีความซื่อสัตย์โดยแท้..”

เสริมจิตใจที่บริสุทธิ์ จิตใจที่มีความซื่อสัตย์โดยแท้..”

กระแสพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๖ ความว่า

“...การกีฬานี้มีประโยชน์หลายด้านและสมควรที่จะส่งเสริมในทางที่ถูกต้อง ในหลักการการกีฬาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญพื้นฐานเพื่อที่จะส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงและสามารถที่จะแสดงฝีมือในเชิงกีฬาเพื่อความสามัคคีและเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้น มาเวลานี้การกีฬาก็มีความสำคัญในทางอื่นด้วย คือในทางสังคม ทำให้คนในประเทศชาติได้หันมาปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทางสุขภาพของร่างกายและจิตใจ ทำให้สามารถที่จะอยู่เป็นสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ทั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมือง และโดยเฉพาะในการกีฬาระหว่างประเทศก็ได้เพิ่มความสำคัญกับมนุษย์อื่นซึ่งอยู่ในประเทศอื่น ฉะนั้นก็มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง ถ้าปฏิบัติกีฬาอย่างที่ถูกต้อหมายถึงว่าอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถ ก็จะได้นำชื่อเสียงแก่ตนและแก่ประเทศชาติ ถ้าปฏิบัติกีฬาด้วยความเรียบร้อย ด้วยความสุภาพ ก็ทำให้มีชื่อเสียงเหมือนกัน และจะส่งเสริมความสามัคคีในประเทศชาติ การที่สมาคมได้ส่งเสริมการกีฬาโดยมีการเลือกนักกีฬายอดเยี่ยมเพื่อเป็นกำลังใจแก่นักกีฬา ก็เป็นสิ่งที่ดีมากและสมควรที่จะปฏิบัติต่อไป ขอให้วางหลักเกณฑ์ให้ดีเพื่อที่จะให้ได้เป็นการส่งเสริมการกีฬาโดยแท้...”

พระบรมราชาบาทที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งในพระราชกรณียกิจด้านการกีฬาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ภาพหน้าปก : ขอขอบคุณภาพจากเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ ฉบับวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

เอกสารอ้างอิง

- ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๘ (กองทุนบำเหน็จข้าราชการ จัดพิมพ์พุทธศักราช ๒๕๕๐)
- เว็บไซต์วันสำคัญของไทย (ข้อมูลออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.todayth.com>
- เว็บไซต์เดลินิวส์ออนไลน์ (ข้อมูลออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/article/๘๑๓๐๒๘> (๔ มกราคม ๒๕๖๔)

กรณีหรือหนังสือคำประกัน (หลักประกันสัญญาจ้าง) มีข้อผูกพันในการปฏิบัติตามสัญญาจ้างหรือไม่**

ข้อเท็จจริง

จังหวัด พ. ได้จัดจ้างกิจการร่วมค้า อ. เป็นผู้ดำเนินการโครงการก่อสร้างเขื่อนกั้นตลิ่ง เพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม โดยได้ลงนามสัญญาจ้างก่อสร้าง ต่อมา จังหวัด พ. ได้บอกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้างดังกล่าว เนื่องจาก ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าทำให้ส่วนราชการเสียหาย

เมื่อจังหวัด พ. ได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้างแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบสัญญาจ้างก่อสร้างดังกล่าว ในข้อ ๓ ของสัญญา ได้รับหลักประกันสัญญาเป็นเงินสด แต่ปรากฏว่ากิจการร่วมค้า อ. ได้วางหลักประกันสัญญาดังกล่าวเป็นหนังสือคำประกันธนาคาร ก. โดยระบุเลขที่สัญญา, จำนวนเงิน และชื่อโครงการ ถูกต้องตรงกัน

ข้อหาหรือ

จังหวัด พ. ขอหาหรือว่า หนังสือคำประกันสัญญาธนาคาร ก. ดังกล่าวมีผลผูกพันตามสัญญาจ้าง และมีความรับผิดชอบตามสัญญาดังกล่าวหรือไม่

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้สัญญาจ้างก่อสร้างจะระบุว่าหลักประกันตามสัญญาเป็นเงินสด แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กิจการร่วมค้า อ. ผู้รับจ้าง ได้วางหลักประกันสัญญาดังกล่าวเป็นหนังสือคำประกันของธนาคาร ซึ่งจังหวัด พ. ได้ยินยอมรับไว้เป็นหลักประกันสัญญาแทนเงินสดตามที่ระบุไว้ในสัญญา โดยที่หนังสือคำประกันสัญญาดังกล่าวระบุเลขที่สัญญา จำนวนเงิน และชื่อโครงการ ถูกต้องตรงกันทุกประการ ย่อมถือได้ว่าคู่สัญญาตกลงเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาในส่วนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่นำมาเป็นหลักประกันสัญญาโดยปริยาย โดยมุ่งเน้นถึงจำนวนเงินที่นำมาเป็นหลักประกันสัญญาเป็นหลัก โดยไม่ถือว่า

เงื่อนไขในส่วนของวัตถุประสงค์ที่นำมาเป็นหลักประกันสัญญาดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ และร่างขอบเขตงาน (TOR) ก็มิได้กำหนดว่าผู้รับจ้างต้องวางหลักประกันสัญญาเป็นเงินสด อีกทั้ง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๗ กำหนดประเภทของหลักประกันสัญญาไว้ ๕ ประเภท แต่ละประเภทสามารถทดแทนกันได้ กรณีจึงเป็นการดำเนินการที่ผิดหลงเพียงเล็กน้อย และไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑ ให้ตีความการแสดงเจตนาให้ฟังถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าตัวอักษร จึงถือว่าคู่สัญญาประสงค์จะให้นำหนังสือคำประกันสัญญาของธนาคารดังกล่าวมาเป็นหลักประกันสัญญาและเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

ดังนั้น เมื่อหนังสือคำประกันสัญญาของธนาคาร ก. ซึ่งถือว่าเป็นหลักประกันสัญญาดังกล่าว กำหนดว่าธนาคาร ก. ยอมผูกพันตนโดยไม่มีเงื่อนไขที่จะคำประกันการชำระเงินในฐานะลูกหนี้ร่วม ในกรณีที่กิจการร่วมค้า อ. ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ หรือต้องชำระค่าปรับหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือมิได้ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้าง โดยมีผู้จัดการและผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารลงลายมือชื่อในฐานะผู้คำประกันสัญญา คำประกันดังกล่าวจึงมีผลสมบูรณ์เป็นสัญญา คำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๐ และมีผลผูกพันตามสัญญาจ้างก่อสร้าง และเมื่อจังหวัด พ. บอกเลิกสัญญาจ้าง โดยเหตุที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าทำให้ส่วนราชการเสียหาย จึงเป็นกรณีที่มีความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้นแก่จังหวัด พ. อันเนื่องจากการกระทำของกิจการร่วมค้า อ. ดังนั้น ธนาคาร ก. จึงต้องรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันในอันที่จะต้องชำระค่าเสียหายให้แก่จังหวัด พ.

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ

** ส่วนวนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ หมายเลขที่ พ.๑๗๐/๒๕๖๓

หมายเหตุ

๑.ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๗ กำหนดไว้ว่า

“ข้อ ๑๖๗ หลักประกันสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เงินสด

(๒) เช็คหรือตราพท์ที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย ซึ่งเป็นเช็คหรือตราพท์ลงวันที่ใช้เช็คหรือตราพท์นั้น ชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน ๓ วันทำการ

(๓) หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศตามตัวอย่างที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยอาจเป็นหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดก็ได้

(๔) หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย แจ้งเวียนให้ทราบ โดยอนุโลมให้ใช้ตามตัวอย่างหนังสือค้ำประกันของธนาคารที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๕) พันธบัตรรัฐบาลไทย...”

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑

“มาตรา ๑๗๑ ในการตีความการแสดงเจตนา นั้น ให้ฟังเสียงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวนหรือตัวอักษร”

๓. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๐

“มาตรา ๖๘๐ อันว่าค้ำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้”

อนึ่ง สัญญาค้ำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน เป็นสำคัญ จะฟ้องร้องบังคับคดีหาได้ไม่”

๔. ข้อเท็จจริงในข้อหาเรื่องนี้ปรากฏว่า สัญญาจ้างก่อสร้างดังกล่าวมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนต้องรีบลงนามในสัญญา โดยเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งจากกิจการร่วมค้า อ.

ผู้รับจ้างว่าจะวางหลักประกันเป็นเงินสด แต่ในวันที่ลงนามในสัญญา กิจการร่วมค้า อ. แจ้งว่า ถอนเช็คไม่ทัน จึงได้ให้กิจการร่วมค้า อ. ลงนามในสัญญาไปก่อน โดยที่ยังไม่ได้รับเงินสดหลักประกันสัญญาแต่อย่างใด ซึ่งหลังจากลงนามในสัญญาแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ได้ทวงถามติดตามเงินสดหลักประกันสัญญามาโดยตลอด ต่อมากิจการร่วมค้า อ. ได้อาหลักประกันสัญญาเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารมาวางเป็นหลักประกัน โดยคู่สัญญามีเจตนาจะดำเนินการแก้ไขสัญญาในหัวข้อหลักประกันสัญญาในภายหลัง แต่มีเหตุขัดข้องบางประการจึงยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขสัญญาจนกระทั่งบอกเลิกสัญญา

๕. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๖๓/๒๕๕๔ สัญญาจ้าง ข้อ ๓ กำหนดให้ผู้รับจ้าง คือ ผู้ร้องและบริษัท ฟ. คู่สัญญา ร่วม นำหลักประกันเป็นจำนวนเงิน ๑๖,๘๕๐,๐๐๐ บาท มามอบให้ผู้ว่าจ้าง คือ ผู้คัดค้าน เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา หลักประกันเป็นเงินสดหรือหนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคาร ผู้ร้องและบริษัทคู่สัญญา ร่วม ได้ดำเนินการตามข้อกำหนดข้อนี้ของสัญญาเรียบร้อยแล้ว สัญญาค้ำประกันจึงเป็นสัญญาที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง ซึ่งเป็นสัญญาหลักหรือสัญญาประธาน ต้องถือว่าสัญญาค้ำประกันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้าง สัญญาค้ำประกันระบุไว้ชัดเจนว่า ธนาคารผู้ค้ำประกันจะต้องชำระเงินที่ค้ำประกันไว้ตามสิทธิเรียกร้องของผู้คัดค้าน ในกรณีที่ผู้ร้องหรือบริษัทคู่สัญญา ร่วม ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ หรือต้องชำระค่าปรับหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือผู้ร้องมิได้ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดในสัญญาจ้าง มีความหมายว่า สิทธิเรียกร้องของผู้คัดค้านที่จะเรียกร้องให้ธนาคารผู้ค้ำประกันชำระเงินตามที่ค้ำประกันไว้แก่ผู้คัดค้านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ร้องหรือบริษัทคู่สัญญา ร่วม ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือต้องชำระค่าปรับ หรือค่าใช้จ่าย หรือมิได้ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดในสัญญา การที่ผู้คัดค้านบอกเลิกสัญญาจ้างโดยอ้างว่าผู้ร้องและบริษัทคู่สัญญา ร่วม ไม่สามารถทำงานได้ทันภายในกำหนดเวลาในสัญญาจ้างได้ จึงเป็นการกล่าวอ้างว่าผู้ร้องและบริษัทคู่สัญญา ร่วม ผิดสัญญาจ้าง ผู้คัดค้านจึงมีสิทธิขอริบหลักประกัน

นิติกรรมอำพราง

การทำนิติกรรมให้มีผลสมบูรณ์บังคับได้ตามกฎหมายนั้นต้องทำด้วยความสุจริต ถ้ามีการหลอกลวงหรือปิดบังข้อเท็จจริงทำให้อีกฝ่ายหลงเชื่อยอมไม่สมบูรณ์ ดังเช่น “นิติกรรมอำพราง”

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติเกี่ยวกับนิติกรรมอำพรางไว้ดังนี้

มาตรา ๑๕๕ การแสดงเจตนาหลงโดยสมรู้กับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นโมฆะ แต่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต และต้องเสียหายจากการแสดงเจตนาหลงนั้นมิได้

ถ้าการแสดงเจตนาหลงตามวรรคหนึ่งทำขึ้นเพื่ออำพรางนิติกรรมอื่น ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายอันเกี่ยวกับนิติกรรมที่ถูกอำพรางมาใช้บังคับ

นิติกรรมอำพรางเป็นการแสดงเจตนาหลงด้วยนิติกรรมสองนิติกรรม คือ นิติกรรมหนึ่งปิดบังนิติกรรมอีกอันหนึ่ง ซึ่งมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๕/๒๕๖๑ มีสาระสำคัญ ดังนี้

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท ๒ แปลง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๑๕๕ พร้อมสิ่งปลูกสร้างและที่ดินโฉนดเลขที่ ๙๗๖๑๐ โดยซื้อจากจำเลย เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โจทก์เสียค่าตอบแทนและจดทะเบียนการซื้อขายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว หลังจากนั้นโจทก์ยินยอมให้จำเลยอาศัยอยู่ในบ้านและที่ดินพิพาทโดยมิได้กำหนดเวลาไว้ ต่อมาโจทก์ประสงค์จะเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในบ้านและที่ดินพิพาทจึงแจ้งให้จำเลยและบริวารออกจากบ้านที่ดินพิพาท แต่จำเลยเพิกเฉย ทำให้โจทก์เสียหาย โจทก์อ้างนาที่ดินพิพาทออกให้ผู้อื่นเช่าได้

ค่าเช่าไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท จึงขอคิดค่าเสียหายในอัตราดังกล่าวนับแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดตามจดหมายบอกกล่าวเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะออกจากบ้านและที่ดินพิพาท ขอให้บังคับจำเลยออกจากบ้านเลขที่ ๔๕/๓ หมู่ที่ ๔ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๑๕๕ และ ๙๗๖๑๐ และชำระค่าเสียหายแก่โจทก์เดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะออกจากบ้านและที่ดินพิพาท คำนวณถึงวันฟ้อง คิดเป็นค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท

จำเลยให้การว่า จำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่โจทก์ให้จำเลยทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเพื่ออำพรางนิติกรรมการกู้ยืมเงิน โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านและที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๑๕๕ และ ๙๗๖๑๐ และให้จำเลยชำระค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๘,๕๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมค่าเสียหายอีกเดือนละ ๗,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๖) เป็นต้นไปจนกว่าจะขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ ๑๐,๐๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอีก ๘,๐๐๐ บาท

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า โจทก์มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแปลงแรกโฉนดเลขที่ ๖๖๑๕๕ และแปลงที่ ๒ โฉนดเลขที่ ๙๗๖๑๐ โดยซื้อจากจำเลย ตามโฉนดที่ดินและหนังสือสัญญาขายที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า สัญญาขายที่ดินพิพาทเป็นนิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินหรือไม่ และโจทก์มีสิทธิฟ้องขับจำเลยออกจากบ้านและที่ดินพิพาทหรือไม่ เห็นว่า การพิจารณาว่าคู่สัญญาได้แสดงเจตนาลงทำนิติกรรมขึ้นเพื่อเป็นการอำพรางนิติกรรมอื่นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรคสองหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์แห่งคดีและนิติกรรมที่คู่สัญญาทำขึ้นโดยเปิดเผยเพื่อแสดงต่อบุคคลทั่วไปเป็นสำคัญโดยหาจำต้องพิจารณาว่าคู่สัญญามีการทำนิติกรรมที่แสดงเจตนาที่แท้จริงไว้ต่อกันอีกรอบหนึ่งไม่ เพราะหากมีการทำนิติกรรมที่แสดงเจตนาที่แท้จริงไว้แล้ว ก็จะไม่มีปัญหาให้พิจารณาเรื่องนิติกรรมอำพรางเพราะคู่สัญญาสามารถนำนิติกรรมที่ทำไว้ต่างหากและเป็นการแสดงเจตนาที่แท้จริงมาฟ้องร้องบังคับคดีกันได้โดยตรง ดังนั้น คดีจึงต้องพิจารณาว่า สัญญาขายที่ดินที่โจทก์จำเลยทำกันนั้นแท้จริงแล้วมีเจตนาจะทำนิติกรรมใดไว้ต่อกัน

คดีฟังได้ว่า โจทก์และจำเลยมีเจตนาทำสัญญากู้ยืมเงินกันมาตั้งแต่ต้น มิได้มีเจตนาที่จะทำสัญญาขายที่ดินกันจริง สัญญาขายที่ดินตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง และ

เป็นนิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินที่จำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ โดยให้ที่ดินแก่โจทก์ยึดถือไว้เป็นประกันและยอมถือได้ว่าสัญญาขายที่ดินเป็นนิติกรรมสัญญากู้ยืมเงินที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างโจทก์กับจำเลยและถูกอำพรางไว้ต้องบังคับตามสัญญากู้ยืมเงินซึ่งเป็นนิติกรรมที่ถูกอำพรางตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง เมื่อสัญญาขายที่ดินพิพาทตกเป็นโมฆะ จึงต้องเพิกถอนสัญญาดังกล่าว เป็นผลให้ที่ดินพิพาทยังเป็นของจำเลย โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะฟ้องขับไล่จำเลย

พิพากษากลับ ให้อยกฟ้องโจทก์ให้เพิกถอนหนังสือสัญญาขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๑๕๕ และเพิกถอนหนังสือสัญญาขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๙๗๖๑๐ แต่ยังคงให้โจทก์ยึดโฉนดที่ดินไว้จนกว่าจำเลยจะชำระต้นเงินและดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ครบถ้วน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

คดีนี้โจทก์และจำเลยมิได้มีเจตนาจะทำสัญญาซื้อขายที่ดินกันจริง โดยมีเจตนาทำสัญญากู้ยืมเงินกันมาแต่แรก ถือว่าสัญญาขายที่ดินเป็นนิติกรรมที่อำพรางสัญญากู้ยืมเงิน ทำให้สัญญาซื้อขายที่ดินตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง เมื่อสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทตกเป็นโมฆะยังผลให้ที่ดินพิพาทคงเป็นของจำเลย โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะฟ้องขับไล่จำเลย

เปิด...ฎีกาเด่น

ห้ามมิให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย เว้นแต่โจทก์จะได้อุทธรณ์ในทำนองนั้น

รังลิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
เบญจวรรณ ตั้งสถาพรพันธ์***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๓๕/๒๕๖๒ ภายหลังจากจำเลยกระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๑ โจทก์ยังฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายที่ ๑ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๐ วรรคแรก จากกรณีที่จำเลยจับผู้เสียหายที่ ๑ มัดไว้กับเก้าอี้เป็นความผิดอีกกรรมหนึ่ง และฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือจ่ายอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต จนผู้ถูกข่มขืนใจกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจ่ายอมต่อสิ่งนั้น ตาม ป.อ. มาตรา ๓๐๙ วรรคแรก จากกรณีที่จำเลยข่มขืนผู้เสียหายที่ ๑ มิให้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกผู้ใด มิฉะนั้นจะใช้มีดฟันให้ตาย เป็นความผิดอีกกรรมหนึ่งด้วย ซึ่งลักษณะความผิดในแต่ละข้อหาดังกล่าวแม้จะเป็นการกระทำต่อเนื่องเชื่อมโยงอยู่ในวาระเดียวกันโดยมุ่งหมายมิให้ผู้เสียหายที่ ๑ บอกเรื่องที่จำเลยกระทำต่อบุคคลอื่น แต่ความผิดทั้งสองข้อหาดังกล่าวอาศัยเจตนาในการกระทำความผิดแตกต่างแยกจากความผิดฐานกระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๑ ได้ จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้โจทก์มิได้ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยปรับบทลงโทษจำเลยให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ แต่ไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยครบทุกกรรมได้ เพราะจะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยซึ่งต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๒๒๕ พิพากษาแก้เป็นว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังและฐานข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด

ไม่กระทำการใดหรือจ่ายอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต จนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจ่ายอมต่อสิ่งนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๐ วรรคแรก (เดิม) และมาตรา ๓๐๙ วรรคแรก (เดิม) เป็นความผิดต่างกรรมกันอีกกรรมหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ส่วนโทษและนอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

(ปวิต สุวรรณพรหมา – บุญไชย ธนาพันธ์สิน – ชาวลิต ยงพาณิชย์)

ข้อสังเกต ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ บัญญัติว่า “ในคดีที่จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาที่ให้ลงโทษ ห้ามมิให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย เว้นแต่โจทก์จะได้อุทธรณ์ในทำนองนั้น” และ

มาตรา ๒๒๕ บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณา และว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์มาบังคับในชั้นฎีกาโดยอนุโลม เว้นแต่ห้ามมิให้ทำความเห็นแย้ง”

จากบทบัญญัติกฎหมายข้างต้นนี้ คดีที่โจทก์มิได้อุทธรณ์หรือฎีกา (คัดค้าน) คำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ (หมายความรวมถึงศาลอุทธรณ์ภาค ๑ - ๙) ขอให้พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจึงย่อมต้องห้ามมิให้พิพากษายก กลับ หรือแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น (ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒) หรือศาลอุทธรณ์ (ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๒๒๕) ไปในทางที่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑
*** ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

ดังนั้น จึงมีข้อควรพึงระวังว่า โจทก์ต้องอุทธรณ์ หรือฎีกาคำพิพากษาขอให้เพิ่มเติมโทษจำเลย หรือในทำนองขอให้เพิ่มเติมโทษจำเลยเสียก่อน^๑ ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาจึงจะมีอำนาจพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลยได้ ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในประการถัดไป ว่า กรณีอย่างไรถือเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย หรือกรณีอย่างไรไม่ถือเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย ซึ่งมีข้อควรพิจารณาดังแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วางหลักดังต่อไปนี้

๑. ตัวอย่างแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่**ถือว่า** ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา**พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย** อันเป็นการต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ เช่น

๑.๑ แม้ศาลเห็นว่าการกระทำของจำเลย เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ก็มีอาจแก้ไขให้เรียง กระทั่งลงโทษได้ หากโจทก์มิได้ฎีกาเช่นนั้น เพราะเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๖๘/๒๕๕๗ ศาลชั้นต้น พิพากษาลงโทษจำเลยฐานมีอาวุธปืนที่นายทะเบียน ไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ในครอบครอง และฐานมี เครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบ อนุญาต อันเป็นความผิด**กรรมเดียว**ผิดต่อกฎหมาย หลายบท ให้ลงโทษฐานมีอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่อาจ ออกใบอนุญาตให้ได้ในครอบครองอันเป็นกฎหมาย บทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ศาลอุทธรณ์เห็นว่า การกระทำของจำเลย ก็เป็นความผิด**หลายกรรม**ต่างกัน ต้องลงโทษทุกกรรม เป็นกระทำความผิดไป แต่เมื่อโจทก์**ไม่ได้ฎีกาขอให้** ลงโทษ**ให้ถูกต้อง** ศาลฎีกาจึง**ไม่อาจแก้ไขให้เรียงกระ** ทลงโทษในส่วนนี้ได้ เพราะจะเป็นการพิพากษาเพิ่มเติม โทษจำเลย ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัย ในทำนองเดียวกัน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕๑/ ๒๕๕๒, ๗๖๙๕/๒๕๕๑, ๔๖๔/๒๕๕๑, ๘๑๘๘/๒๕๔๗, ๗๘๓๖ - ๗๘๓๗/๒๕๔๔, ๗๕๗๑/๒๕๔๔

๑.๒ ศาลแก้โทษจากรอการลงโทษเป็น ไม่รอการลงโทษ โดยโจทก์มิได้อุทธรณ์ไม่ได้เพราะ เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๖๐/๒๕๕๙ ศาล ชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐาน เสพเมทแอมเฟตามีน โดย**รอการลงโทษจำคุก**ให้แก่ จำเลยที่ ๑ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ใน ความผิดฐานร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายและฐานร่วมกันจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน เท่านั้นเมื่อโจทก์มิได้อุทธรณ์ขอให้**ไม่รอการลงโทษ** จำคุกจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน แม้ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐาน สนับสนุนการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ศาลอุทธรณ์ก็ **ไม่อาจลงโทษจำคุก**จำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานเสพเมท แอมเฟตามีนโดย**ไม่รอการลงโทษ**ตามคำพิพากษาศาล ชั้นต้นได้ เพราะเป็นการ**เพิ่มเติมโทษจำเลยที่ ๑** ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาที่วินิจฉัย**ในทำนองเดียวกัน** เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๖๒๙/๒๕๕๕, ๑๒๐๕๔/ ๒๕๕๕, ๓๘๖๕/๒๕๕๐, ๑๙๐๑/๒๕๕๐, ๖๑๒๑/ ๒๕๔๘, ๑๔๗๒/๒๕๔๕, ๗๒๙/๒๕๓๓ เป็นต้น และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๒๑/๒๕๔๘ โจทก์อุทธรณ์ ขอให้ลงโทษจำเลยในสถานหนักโดยไม่รอการลงโทษ เท่ากับโจทก์อุทธรณ์ขอให้**ไม่รอการลงโทษ**เพียง ประการเดียวศาลอุทธรณ์กำหนดโทษจำคุกขอหาความ ผิดดังกล่าวสูงขึ้นไม่ได้

๑.๓ การปรับบทกฎหมายให้ถูกต้อง แต่ โทษสุทธิหนักขึ้น ไม่อาจกระทำได้หากโจทก์มิได้ อุทธรณ์หรือฎีกาในปัญหาดังกล่าว เพราะจะเป็นการ เพิ่มเติมโทษจำเลย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๙/๒๕๕๔) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้หยิบยก ขึ้นในบทความฉบับนี้ ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๓๕/๒๕๖๒ ในเรื่องการปรับบท “หลายกรรมต่าง กัน” ให้ถูกต้อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่ เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้โจทก์มิได้ฎีกาศาลฎีกา ก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยปรับบทลงโทษจำเลยให้ถูกต้อง ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ แต่ไม่อาจพิพากษาเรียงกระทัมลงโทษจำเลยให้ ครบทุกกรรมได้ เพราะจะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

^๑ เช่น โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ถือได้ว่าโจทก์ร่วมฎีกาในทำนองขอให้เพิ่มโทษจำเลยทั้งสาม ให้หนักขึ้นอยู่ในตัวตาม มาตรา ๒๑๒ ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕ (ฎ. ๙๒๗๗/๒๕๔๒).

ในส่วนการปรับบทกฎหมายให้ถูกต้อง มีแนวคำพิพากษาที่วางหลักเกี่ยวกับ “โทษปรับ” ไว้ว่า หากโจทก์มิได้ฎีกาในปัญหาดังกล่าว ศาลไม่อาจลงโทษปรับได้ แม้จะเป็นการปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องก็ตาม (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๙๐๖/๒๕๕๘) หรือ ศาลมีอาจพิพากษาแก้จากโทษปรับสถานเดียวเป็นโทษจำคุก แม้จะให้รอการลงโทษ หากโจทก์มิได้อุทธรณ์ เช่นนั้น เพราะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๙๙/๒๕๓๖) แม้ว่าศาลพิพากษาแก้เป็นจำคุกและปรับ แต่ยกโทษจำคุกเสีย ก็เป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๐/๒๕๐๘) เพราะการลงโทษจำคุก แม้ว่าจะรอการลงโทษเป็นการลงโทษที่หนักกว่าโทษปรับสถานเดียวจึงเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย เว้นแต่โจทก์อุทธรณ์ในปัญหาข้อนี้

ทั้งนี้ คำสั่งเกี่ยวกับของกลางที่โจทก์ขอให้รับ แต่ศาลล่างไม่วินิจฉัย สามารถพิพากษาแก้ไขรับของกลางได้โดยไม่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๑๓/๒๕๕๓ แนบท้ายในข้อ ๒.๑)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๙/๒๕๕๔ ศาลฎีกาเห็นสมควร**ปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องตาม** พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน ฯ (ศาลล่างลงโทษต่ำกว่าขั้นต่ำที่กฎหมายได้บัญญัติไว้) แต่เมื่อโจทก์มิได้อุทธรณ์และฎีกาในปัญหาดังกล่าว ศาลฎีกาจึง**ไม่อาจแก้ไขโทษให้หนักขึ้นได้** เพราะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยที่ ๑ ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน เช่น **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๘/๒๕๕๒, ๗๕๘๖/๒๕๔๗, ๑๗๑๕/๒๕๔๕, ๓๕๓๙/๒๕๔๒**

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๙๐๖/๒๕๕๘ มาตรา ๑๐๐/๑ บัญญัติว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฯ ที่มีโทษจำคุกและปรับ ให้ศาลลงโทษปรับด้วยเสมอ ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำเลยฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ปรับด้วยนั้นจึง**ไม่ถูกต้อง**ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่

เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ แต่โจทก์มิได้ฎีกาในปัญหาดังกล่าว ศาลฎีกา**ไม่อาจลงโทษปรับได้** เพราะจะเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน เช่น **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๒๓/๒๕๕๕, ๑๐๕๒๑/๒๕๕๔, ๑๓๕๙๙/๒๕๕๓, ๒๐๔๙/๒๕๕๑, ๓๙๘๐/๒๕๔๗^๒** **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๙๙/๒๕๓๖** ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้ลงโทษ**ปรับสถานเดียว** โดยให้ลงโทษ**จำคุก**ด้วย แต่ให้**รอการลงโทษจำคุก**ไว้ ๒ ปี เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยให้หนักขึ้นโดยโจทก์มิได้อุทธรณ์เป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๐/๒๕๐๘ ศาลชั้นต้นวางโทษปรับ จำเลยฝ่ายเดียวอุทธรณ์ เช่นนี้การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็น**จำคุกและปรับ** แต่ยก**โทษจำคุก**เสีย ก็เป็นการพิพากษา**เพิ่มเติมโทษจำเลย**

๑.๕ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนแต่ให้เพิ่มเติมในส่วนกำหนดระยะเวลากักขังแทนค่าปรับ ถือเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๓๕/๒๕๒๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาปรับจำเลย และระบุว่า “ถ้าไม่ชำระค่าปรับให้กักขังแทนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐” (ศาลมีอำนาจพิพากษาให้กักขังเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีได้ แต่ทั้งนี้ศาลจะต้องสั่งไว้ให้ชัดเจน) ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนแต่ระบุว่า “ถ้าจะต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขังมีกำหนด ๒ ปี” จึงเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย (แต่ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ศาลอุทธรณ์กำหนดระยะเวลากักขังแทนค่าปรับโดยใช้ชั้นสูง คือ ๒ ปี) แต่ถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษาให้กำหนดระยะเวลากักขังแทนค่าปรับไม่เกินหนึ่งปีแทนค่าปรับเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐ วรรคแรก เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่สองแสนบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็น

^๒ แต่ดู **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๒๖/๒๕๔๘** แต่เมื่อศาลฎีกาเห็นสมควรรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย ก็มีอำนาจกำหนดโทษปรับเพื่อรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยได้ ไม่เป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย เพราะโทษที่จำเลยได้รับตามคำพิพากษาศาลฎีกานี้เป็นโทษที่เบากว่าโทษตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จึงไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕.

ระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ในคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐ วรรคแรก

๒. แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ *ไม่ถือว่า* ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย ซึ่งไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ เช่น

๒.๑ คำสั่งเกี่ยวกับของกลางที่โจทก์ขอให้รับศาลพิพากษาแก่ให้รับของกลางได้ โดยไม่ถือเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๑๓/๒๕๕๓ การที่ศาลต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับของกลางที่โจทก์ขอให้รับด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ (๙) การที่ศาลล่างทั้งสองไม่วินิจฉัยเกี่ยวกับของกลางดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าของกลางเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด ได้มาจากการกระทำความผิด และมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ศาลฎีกาจึงพิพากษาแก่ให้รับของกลางได้ (ฎ.๖๔๑๓/๒๕๕๓) ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๙๙/๒๕๕๗, ๖๒๔๗/๒๕๕๕, ๘๘๘๑/๒๕๕๔, ๖๔๐๒/๒๕๕๑

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๘๐ - ๗๒๘๑/๒๕๕๘ แม้โจทก์จะมีได้อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยในเรื่องของกลางหรือในเรื่องฟ้องทางแพ่ง อันเป็นบทบังคับให้ศาลต้องมีคำวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ (๙) ประกอบมาตรา ๔๔ เมื่อจำเลยเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดจำเลยก็ต้องร่วมกันกับผู้อื่นที่เป็นตัวการคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหายด้วย ทั้งนี้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๓๙/ ๒๕๕๑

๒.๒ การบวกโทษในคดีก่อนเข้ากับในคดีนี้ ศาลแก้ไขให้ถูกต้องได้แม้โจทก์ไม่มีคำขอ เพราะ

กฎหมายบังคับให้ดำเนินการ และเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๑๒/๒๕๕๗ และ ๘๖๘๒/๒๕๕๓ วางหลักไว้ว่า แม้โจทก์จะมีได้บรรยายฟ้องและขอให้บวกโทษในคดีก่อนเข้ากับโทษคดีนี้ก็ตาม ศาลฎีกาก็มีอำนาจนำโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนดังกล่าว มาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้ได้ตาม ป.อ. มาตรา ๕๘ วรรคแรก ที่ศาลชั้นต้นมิได้พิพากษาให้บวกโทษจำคุกจำเลยด้วย และศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษาแก้ไขให้ถูกต้องนั้น เป็นการมิชอบ และกรณีมิใช่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยเพราะกฎหมายบังคับให้ดำเนินการ ทั้งเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง^๓

๒.๓ หากโทษที่ศาลกำหนดเบากว่าโทษที่ศาลล่างลงไว้ ไม่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๒๓/๒๕๕๒ และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๖๖/๒๕๕๓ วางหลักไว้ว่า ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุก จำเลยอุทธรณ์ขอให้รอการลงโทษศาลอุทธรณ์รอการลงโทษจำคุกไว้ แต่ลงโทษปรับเพิ่มขึ้นอีกสถานหนึ่งด้วย มีผลให้จำเลยยังไม่ต้องรับโทษจำคุก โทษที่ศาลอุทธรณ์กำหนดจึงเบากว่าโทษที่ศาลชั้นต้นกำหนด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๕๔/๒๕๑๗ (ประชุมใหญ่), ๒๖๕๑/๒๕๑๗ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๕๕/๒๕๑๗ วางหลักไว้ว่าศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและปรับจำเลย แต่โทษจำคุกให้เปลี่ยนเป็นโทษกักขังแทน การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นไม่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังและให้รอการลงโทษจำเลยไว้ไม่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย

^๓ แต่ดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๘๓/๒๕๕๓ จำเลยกระทำความผิดในระหว่างที่ศาลรอการลงโทษจำคุกในคดีก่อน ศาลชั้นต้นนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการใช้ดุลพินิจเป็นไม่รอการลงโทษให้จำเลย โดยไม่นำโทษจำคุกที่ศาลรอการลงโทษไว้มาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้ โจทก์ไม่อุทธรณ์ ถือว่าโจทก์พอใจคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยฝ่ายเดียวอุทธรณ์ ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้นำโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้จึงไม่ชอบ.

ลิตานันท์ ศรีวรรค*

พยานเปรียบเทียบ (คดีอาญา) Comparative Rules of Evidence (Criminal Cases)

บทความฉบับนี้สืบเนื่องจากบทความภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเรื่องพยานเปรียบเทียบในคดีแพ่งฉบับเดือนตุลาคมที่ผ่านมาซึ่งผู้เขียนได้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบางมาตราของไทยไปเปรียบเทียบกับกฎหมายลักษณะพยานของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนในคราวนี้ผู้เขียนหยิบยกกฎหมายลักษณะพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิ.อ.) ของไทยบางเรื่องที่มีหลักการสอดคล้องกับกฎหมายลักษณะพยานตามที่บัญญัติไว้ใน Federal Rules of Evidence (FRE)^๑ และ California Evidence Code (CEC)^๒ ของสหรัฐอเมริกาเรื่องพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งอื่นหรือความประพฤติของจำเลย (Character Evidence) พยานบอกเล่า (Hearsay) และพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Witnesses) เพื่อให้ผู้อ่านได้สังเกตรูปแบบคำศัพท์ วลีตลอดจนการเรียงประโยคภาษาอังกฤษของข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บทความพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งอื่นหรือความประพฤติในทางเสื่อมเสียของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ สอดคล้องกับหลักกฎหมายเรื่อง Character Evidence ของประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่บัญญัติไว้ใน FRE มาตรา ๔๐๔ (a) (๑), (b) (๒) สรุปความได้ว่า Evidence of a person's character or character trait, any other crime, wrong, or act is not admissible to prove that on a particular occasion the person acted in accordance with the character or trait. (พยานหลักฐานที่เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณลักษณะเฉพาะ หรือที่เกี่ยวกับอาชญากรรม การกระทำความผิด หรือการกระทำอื่นของบุคคลใดไม่อาจรับฟังเพื่อพิสูจน์ว่า ในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง บุคคลนั้นได้กระทำตามคุณลักษณะหรือคุณลักษณะเฉพาะนั้น) และตามที่บัญญัติไว้ใน CEC มาตรา ๑๑๐๑ (a) ว่า "...evidence of a person's character or a trait of

his or her character is inadmissible when offered to prove his or her conduct on a specified occasion." (พยานหลักฐานที่เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลไม่อาจรับฟังได้ในกรณีที่นำสืบพยานหลักฐานนั้นเพื่อพิสูจน์ความประพฤติของบุคคลดังกล่าวในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ) และมาตรา ๑๑๐๑ (b) ที่บัญญัติว่า "Nothing in this section prohibits the admission of evidence that a person committed a crime, civil wrong, or other act when relevant to prove some fact other than his or her disposition to commit such an act."^๓ (ไม่มีส่วนใดในบทบัญญัตินี้ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่น่าสืบว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้กระทำความผิดทางอาญาหรือทางแพ่งหรือกระทำการอื่นใด เมื่อพยานหลักฐานนั้นเกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดข้อเท็จจริงหนึ่งที่มีใช้เพียงเพื่อพิสูจน์ถึงแนวโน้มว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด) ผู้อ่านสังเกตรูปประโยคที่ใช้คำว่า "other than" แปลว่า นอกเหนือไปจาก โดยส่วนใหญ่จะใช้ในรูปประโยคปฏิเสธ ซึ่งในบริบทนี้มีความหมายเหมือนกับการใช้คำว่า "except" ที่แปลว่า ยกเว้น ดังนั้นประโยคทั้งสองที่เขียนว่า "Character evidence is inadmissible when offered to prove that the defendant has committed the crime." และ "Character evidence may be admissible for some purposes other than to prove that the defendant has committed the crime." ต่างมีความหมายว่า Character evidence cannot be used to prove that the defendant has committed the crime.

สำหรับข้อยกเว้นที่ศาลอาจรับฟังพยานหลักฐานเกี่ยวกับความผิดครั้งอื่นหรือความประพฤติของจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๓) นั้น ในประเทศสหรัฐอเมริกามีบทบัญญัติที่ใกล้เคียงกันคือ FRE

* ผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่นที่ ๗๒, น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๒) (มหาวิทยาลัยรามคำแหง), น.บ.ท., LL.M. in International and Comparative Law (Southern Methodist University), LL.M. in International Taxation (University of Florida), California Bar

^๑ Federal Rules of Evidence (FRE) เป็นกฎหมายลักษณะพยานที่ใช้บังคับในระดับสหพันธรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา

^๒ California Evidence Code (CEC) เป็นกฎหมายลักษณะพยานที่ใช้บังคับในระดับภายในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

^๓ มีข้อสังเกตคำว่า "ความประพฤติ" ในบริบทนี้ว่าเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วจะไม่ใช้คำว่า "behavior" (พฤติกรรม) แต่ใช้คำว่า "character" (คุณลักษณะ) และคำว่า "character trait/trait of character" (คุณลักษณะเฉพาะ) ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า behavior

มาตรา ๔๐๕ (b) ซึ่งบัญญัติว่า “When a person’s character or character trait is an essential element of a charge, claim, or defense, the character or trait may also be proved by relevant specific instances of the person’s conduct.” (ในกรณีที่คุณลักษณะหรือคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญของฐานความผิด ข้อกล่าวอ้าง หรือข้อต่อสู้คุณลักษณะหรือคุณลักษณะเฉพาะนั้น อาจถูกนำสืบพิสูจน์โดยพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่ได้กระทำในเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง) ซึ่งจะสอดคล้องกับ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ (๑) ที่บัญญัติถึงข้อยกเว้นในกรณีพยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับองค์ประกอบความผิดของคดีที่ฟ้อง^๔ สำหรับพยานหลักฐานที่แสดงถึงลักษณะ วิธี หรือรูปแบบเฉพาะในการกระทำผิดของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ วรรคหนึ่ง (๒) นั้น อาจจะไม่ได้อำนาจให้พยานหลักฐานที่นำมาเทียบเคียงได้โดยตรง แต่มีความใกล้เคียงกับข้อยกเว้นเพื่อนำสืบพิสูจน์ให้เห็นถึงปัจจัยอื่นซึ่งมิใช่คุณลักษณะของบุคคลนั้น ตามที่ FRE มาตรา ๑๑๐๑ (b)(๒) ที่ระบุว่า The evidence may be admissible for another purpose, such as proving motive, opportunity, intent, preparation, plan, knowledge, identity, absence of mistake, or lack of accident.^๕ และสำหรับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวอ้างถึงการกระทำ หรือความประพฤตินั้นในคดีของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ วรรคหนึ่ง (๓) นั้น สอดคล้องกับหลักกฎหมายภายในของบางมลรัฐเท่านั้น เช่น มลรัฐ

แคลิฟอร์เนียที่วางหลักว่า The prosecutor may introduce evidence of the defendant’s bad character if the defendant has first introduced evidence of his/her good character.^๖

ตัวอย่างการเขียนวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ While the evidence of the defendant’s assault conviction might have been prejudicial as the jury may have punished the defendant on the basis of his violent character, once the defendant testifies with evidence of his good character, the prosecution is allowed to rebut the evidence adduced by the defendant. Thus, in this case, the probative value is not substantially outweighed by the danger of unfair prejudice. แปลว่า แม้จะเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกายของจำเลยซึ่งอาจก่อให้เกิดอคติหรือความลำเอียงที่อาจทำให้ศาลตัดสินลงโทษจำเลยโดยพิจารณาจากคุณลักษณะความรุนแรง อย่างไรก็ตาม เมื่อจำเลยเบิกความโดยอ้างพยานหลักฐานที่พิสูจน์ถึงคุณลักษณะที่ดีของตนก่อน อัยการโจทก์ย่อมมีสิทธิที่จะนำสืบโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานเหล่านั้นได้ ในกรณีดังกล่าว เมื่อชี้แจงน้ำหนักแล้วพยานหลักฐานนั้นไม่ได้มีคุณค่าในการพิสูจน์น้อยกว่าความไม่ยุติธรรมต่อจำเลยอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับหลักกฎหมายเรื่องการรับฟังพยานบอกเล่าในคดีอาญาของไทย สามารถเทียบได้กับหลักกฎหมายในสหรัฐอเมริกาเรื่อง Hearsay ซึ่ง FRE มาตรา ๘๐๑^๗

^๔ มีข้อสังเกตว่า FRE มาตรา ๔๐๕ (b) ได้กำหนดเงื่อนไขการนำสืบข้อเท็จจริงที่บุคคลได้กระทำในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นกรณีพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือความประพฤติของบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญของฐานความผิด ทั้งนี้ ใน Notes of Advisory Committee on Proposed Rules (หมายเหตุคณะกรรมการที่ปรึกษาจัดทำกฎหมาย) ระบุว่า Of the three methods of proving character provided by the rule (reputation, opinion, and specific instances of conduct), evidence of specific instances of conduct is the most convincing. At the same time, it possesses the greatest capacity to arouse prejudice, to confuse, to surprise, and to consume time. Consequently, the rule confines the use of evidence of this kind to cases in which character is, in the strict sense, in issue and hence deserving of a searching inquiry. ซึ่งเป็นการอธิบายเพิ่มเติมถึงเหตุผลว่าการนำสืบถึงการกระทำในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะมีน้ำหนักในการโน้มน้าวสูง ดังนั้น จึงต้องจำกัดวิธีการสืบในลักษณะดังกล่าวเฉพาะแต่ในกรณีที่คุณลักษณะหรือความประพฤติของบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญของฐานความผิดเท่านั้น

วลี possesses the greatest capacity แล้วตามด้วย to-infinitive verb หรือกริยาในรูปที่ยังไม่ได้ผัน เช่นในที่นี้คือ to arouse prejudice แปลว่า มีความสามารถอย่างมากที่สุดที่จะก่อให้เกิดอคติ

^๕ CEC มีบทบัญญัติข้อยกเว้นไว้ทำนองเดียวกันกับที่บัญญัติใน FRE เพียงแต่เพิ่มเติมกรณีที่เป็นคดีความผิดเกี่ยวเพศที่โจทก์อาจนำสืบ character evidence เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศไม่เชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่าผู้เสียหายได้ให้ความยินยอม Character evidence may be admissible to prove whether a defendant in a prosecution for an unlawful sexual act or attempted unlawful sexual act did not reasonably and in good faith believe that the victim consented.

^๖ CEC มาตรา ๑๑๐๒

^๗ สำหรับ CEC นิยามศัพท์ของ hearsay ได้บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกับบทบัญญัติ FRE ดังนี้ “Hearsay evidence” is evidence of a statement that was made other than by a witness while testifying at the hearing and that is offered to prove the truth of the matter stated.

ให้นิยามไว้ว่า “Hearsay” means a statement that the declarant does not make while testifying at the current trial or hearing and a party offers in evidence to prove the truth of the matter asserted in the statement. (พยานบอกเล่าหมายถึงข้อความที่ผู้กล่าวไม่ได้กล่าวระหว่างการเบิกความในคดี และผู้อ้างถึงข้อความนั้น (คู่ความหรือพยานที่เบิกความ) ได้นำเสนอข้อความเพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งข้อความนั้น) คำว่า “declarant” หมายถึง the person who made the statement แปลตามตัวอักษรคือบุคคลที่เป็นผู้จัดทำข้อความนั้นขึ้น ซึ่งหมายถึงผู้พูดหรือผู้ที่กล่าวข้อความนั้นเอง ส่วนคำว่า “a party offers in evidence” หมายถึงฝ่ายที่อ้างข้อความนั้นเป็นพยาน โดยบุคคลที่อ้างอาจเป็นผู้ได้เห็น ได้ยิน หรือได้ทราบข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นก็ได้ ส่วนคำว่า “statement” หรือ “ข้อความ” อาจเป็นการยืนยันทางวาจา (oral assertion) การยืนยันทางลายลักษณ์อักษร (written assertion) หรือยืนยันด้วยการกระทำที่ไม่ใช้คำพูด (nonverbal assertion) ตราบเท่าที่ข้อความนั้นพยานได้เบิกความถึง โดยมีเจตนาจะให้เป็นการกล่าวยืนยัน (if the declarant intended it as an assertion) ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของพยานบอกเล่าตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓

สำหรับข้อยกเว้นของพยานบอกเล่าที่ศาลรับฟังได้นั้น กฎหมายไทยบัญญัติข้อยกเว้นไว้แต่เพียงกรณีที่สามารถ ลักษณะ แผลงที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่าจะได้พิสูจน์ความจริงได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) หรือเป็นกรณีมีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ได้เห็น ได้ยิน หรือได้ทราบข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ (ซึ่งตรงกับวลีที่ใช้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า the declarant is unavailable as a witness หรือ unavailable declarant) และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น (ซึ่งตรงกับวลีที่ใช้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า The court must determine that the interests of justice will best be served by admission of the statement into evidence.) ตาม

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒) ซึ่งต้องนำมาพิจารณาประกอบกับแนวทางการตีความของศาลฎีกาที่ได้วางไว้เป็นบรรทัดฐาน ต่างกับบทบัญญัติของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่ามีกรณีใดบ้างที่ถือว่าเป็นข้อยกเว้นของพยานบอกเล่าที่ศาลอาจรับฟังได้ ซึ่งสามารถยกตัวอย่างเพื่อเทียบเคียงได้ดังนี้ (๑) คำบอกเล่าที่ปรักปรำตนเองหรือคำบอกเล่าที่ขัดต่อผลประโยชน์ของตนเองเปรียบเทียบกับบทบัญญัติใน FRE มาตรา ๘๐๔ (b) (๓) และ CEC มาตรา ๑๒๓๐ เรื่อง Statement Against Interest หมายถึง A statement of a now unavailable declarant-witness that a reasonable person in the declarant’s position would have made only if the person believed it to be true because, when made, it was so contrary to the declarant’s proprietary or pecuniary or to expose the declarant to civil or criminal liability (penal interest).^๘ หมายถึงข้อความของผู้พูดที่ไม่สามารถมาเบิกความเป็นพยานได้ซึ่งในขณะที่พูดนั้นผู้พูดเชื่อว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริง มิฉะนั้นก็จะไม่พูด เพราะข้อความดังกล่าวขัดต่อผลประโยชน์ในทางทรัพย์สิน การเงิน หรือเป็นข้อความที่อาจนำไปสู่ความรับผิดชอบในทางแพ่งหรือทางอาญาของผู้พูดเอง (๒) บันทึกรับฟังการพยานในชั้นสอบสวน อาจพอเทียบเคียงได้กับบทบัญญัติใน FRE มาตรา ๘๐๑ (d) (๑) และ CEC มาตรา ๑๒๓๕ เรื่อง Former Testimony หรือ Prior Inconsistent Statement ที่บัญญัติข้อยกเว้นของพยานบอกเล่าในกรณีนี้ไว้ว่า “...the statement is inconsistent with the declarant’s testimony and was given under penalty of perjury at a trial, hearing, or other proceeding or in a deposition.” หมายถึงกรณีที่ข้อความ (ที่ถูกอ้างถึง) นั้นไม่สอดคล้องต้องตรงกับข้อความที่ผู้พูดได้เบิกความ (อยู่ในขณะนั้น) โดยข้อความที่ถูกอ้างถึงเป็นข้อความที่ผู้พูดได้เคยกล่าวไว้ภายใต้การรับรองว่าจะกล่าวแต่ความจริง ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวในชั้นศาล ระหว่างการไต่สวนหรือสืบพยาน หรือระหว่างการดำเนินกระบวนการอื่น หรือในระหว่างที่ให้การนอกศาลก็ตาม (๓) คำพยานบอกเล่าที่รู้เห็นเหตุการณ์ใกล้ชิด และให้การต่อพนักงานสอบสวนหลังเกิดเหตุไม่นาน

^๘ ข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อยกเว้นเรื่อง Statement Against Interest ตาม FRE มาตรา ๘๐๔ (b) (๓) ว่าต้องเป็นข้อความที่ขัดต่อผลประโยชน์ของผู้พูดเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สิน การเงิน หรือที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่ผู้พูดจะถูกดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญาเท่านั้น แต่ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียตาม CEC มาตรา ๑๒๓๐ บัญญัติให้รวมถึงกรณีที่ข้อความนั้นขัดต่อผลประโยชน์ทางด้านสังคมของผู้พูดด้วย ซึ่งเป็นข้อความที่อาจทำให้ผู้พูดได้รับความเกลียดชัง รุ้สึกอับอาย หรือถูกตั้งข้อรังเกียจทางสังคม (The statement that created such a risk of making him an object of hatred, ridicule, or social disgrace in the community.)

เปรียบเทียบได้กับบทบัญญัติใน FRE มาตรา ๘๐๓(๑) เรื่อง Present Sense Impression และ CEC มาตรา ๑๒๔๑ เรื่อง Contemporaneous Statement หมายถึง A statement describing or explaining an event or condition, made while or immediately after the declarant perceived it. หมายถึงข้อความที่บรรยายหรืออธิบายถึงเหตุการณ์หรือเงื่อนไข ซึ่งผู้กล่าวได้กล่าวในขณะที่เหตุการณ์นั้นยังดำรงคงอยู่ หรือได้กล่าวในทันทีทันใดที่เหตุการณ์นั้นเพิ่งผ่านพ้นไป (๔) คำบอกกล่าวของผู้ถูกทำร้ายก่อนตาย เปรียบเทียบได้กับบทบัญญัติตาม FRE มาตรา ๘๐๔ (b) (๒) และ CEC มาตรา ๑๒๔๒ เรื่อง dying declaration หรือ statement under the belief of imminent death ที่วางหลักว่า In a prosecution for homicide or in a civil case, a statement that the declarant, while believing the declarant's death to be imminent, made about its cause or circumstances.^๙ แปลโดยสรุปได้ว่า ในคดีอาญาเกี่ยวกับการฆาตกรรมหรือในคดีแพ่ง ข้อความที่ผู้พูดได้กล่าวถึงสาเหตุหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ในขณะที่เชื่อว่าตนใกล้ถึงแก่ความตาย คำว่า homicide หรือ การฆาตกรรม หมายถึง the killing of one person by another.^{๑๐}

ตัวอย่างประโยคที่ใช้ในการวินิจฉัยเรื่องข้อยกเว้นการรับฟังพยานบอกเล่าอาจเขียนได้ดังนี้ In this case, the wife is now deceased and unavailable to testify. The wife's testimony relevant to the bankruptcy fraud case was given as a witness at another hearing and the party against whom the testimony is now offered had an opportunity develop the wife's testimony by cross examination. Therefore, it is admissible under the former testimony exception. (ในกรณีนี้ แม้ภรรยาได้เสียชีวิตและไม่สามารถมาเบิกความเป็นพยานในคดีนี้ได้ แต่คำเบิกความของภรรยาที่จะนำสืบในคดีนี้เป็นคำเบิกความที่ภรรยาได้กล่าวไว้ในฐานะพยานคดีอื่นเกี่ยวกับการฉ้อฉลในคดีล้มละลายและคู่ความฝ่ายที่ถูกนำสืบถึงข้อความในคดีนี้มีโอกาสจะโต้แย้งคัดค้านคำเบิกความดังกล่าวโดยการถามค้านได้

ดังนั้น คำเบิกความดังกล่าวจึงรับฟังได้ตามข้อยกเว้นเรื่องคำเบิกความในครั้งก่อน)

พยานผู้เชี่ยวชาญ (expert witnesses) ตาม ป.วิ. มาตรา ๒๔๓ เปรียบเทียบได้กับบทบัญญัติของ FRE มาตรา ๗๐๒ และ CEC มาตรา ๗๒๐ เรื่อง Testimony by Expert Witnesses ซึ่งวางหลักว่า A person is qualified to testify as an expert if he has special knowledge, skill, experience, training, or education sufficient to qualify him as an expert on the subject to which his testimony relates. แปลความได้ว่าพยานผู้เชี่ยวชาญต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พิเศษ ทักษะ ประสบการณ์ การฝึกฝน หรือการศึกษาเพียงพอที่จะมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ตนเบิกความถึง

ตัวอย่างการเขียนวินิจฉัยประเด็นนี้ คือ The police report is based solely on police officer's conduction of informal interviews and observation of skid marks. The police officer does not qualify as a technical expert because there is no mentioning of his specialized knowledge, experience, training, or education in this area of expertise. More importantly, as the police officer is unavailable at the trial, the defendant will not have the opportunity to cross-examine him about his conclusion in the report. Therefore, the conclusion of the police report is inadmissible hearsay. แปลความได้ว่า รายงานของเจ้าพนักงานตำรวจอาศัยเพียงการสอบสวนอย่างไม่เป็นทางการและการสังเกตรอยไถล เจ้าพนักงานตำรวจไม่อาจเบิกความในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญได้ เนื่องจากไม่มีข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าพนักงานตำรวจมีความรู้พิเศษ ประสบการณ์ การฝึกฝน หรือการศึกษาในขอบเขตความเชี่ยวชาญเรื่องนี้ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถมาเบิกความได้ด้วยตนเอง จำเลยจึงไม่อาจนำสืบโต้แย้งคัดค้านบทสรุปในรายงานฉบับดังกล่าวได้ ดังนั้น บทสรุปในรายงานตำรวจจึงเป็นพยานบอกเล่าที่ไม่อาจรับฟังได้

^๙ ก่อนวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ข้อยกเว้นเรื่อง dying declaration ตาม FRE สามารถใช้ได้เฉพาะในกรณีคดีอาญาที่ฐานความผิดมีมูลมาจากเหตุการณ์ฆาตกรรมเท่านั้น หลังจากวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จึงได้มีแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า in a civil case เข้าไปตาม CEC เพื่อให้ในคดีแพ่งได้ด้วย

^{๑๐} คำแปลอ้างอิงตาม Black's Law Dictionary ซึ่งเป็นพจนานุกรมศัพท์กฎหมายที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา โดยถูกใช้เป็นแหล่งอ้างอิงของคำศัพท์ และส่วนทางกฎหมาย คำว่า homicide หรือ การฆาตกรรม ที่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาอาจแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ (๑) murder (๒) voluntary manslaughter และ (๓) involuntary manslaughter ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวในบทความเรื่องกฎหมายอาญาเปรียบเทียบในโอกาสต่อไป

พนักงานอัยการกับการบังคับคดีโทษปรับ

ฐิติวดี สิ้นธวณรงค์*
มิ่งวารินทร์ ศรีศิริพงศ์**

กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม จึงมีสภาพบังคับผ่านกระบวนการทางศาลให้มีการลงโทษ ชำระหนี้ หรือชดใช้ค่าเสียหาย และเมื่อบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ย่อมมีการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ซึ่งเรียกว่า “การบังคับคดี” ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการบังคับคดีมีส่วนสำคัญในการทำให้คำพิพากษาเป็นผลอันก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่คนในสังคม^๑

หนึ่งในภารกิจสำคัญของสำนักงานอัยการสูงสุดคือภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ สำนักงานอัยการสูงสุดจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดี เช่น การบังคับคดีโทษปรับ การบังคับคดีในกรณีที่มีการผิดสัญญาประกันจำเลย^๒ การบังคับคดีแพ่งหรือการบังคับคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งพนักงานอัยการได้รับดำเนินคดีให้^๓ เป็นต้น ซึ่งในบทความฉบับนี้จะกล่าวถึงเฉพาะกรณีการบังคับคดีโทษปรับ

การบังคับคดีโทษปรับ เป็นกรณีที่ศาลที่พิจารณาคดีอาญาได้มีคำพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับ และจำเลยไม่ชำระค่าปรับนั้นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงได้ออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับโทษปรับตามคำพิพากษา หากจำเลยเป็นบุคคลธรรมดา ศาลอาจจะมีคำสั่งให้กักขังแทนค่าปรับได้ แต่ในกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ศาลย่อมสั่งได้เพียงยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับเท่านั้น ทั้งนี้ ในการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับ หรือการกักขังแทนค่าปรับนั้น ต้องทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ให้มีคำพิพากษาถึงที่สุด^๔

เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ศาลอาจส่งหมายบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปยังสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุดโดยตรง หรืออาจส่งไปที่สำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา เพื่อส่งเรื่องต่อแก่สำนักงานการบังคับคดีสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้^๕ โดยสำนักงานอัยการสูงสุด

* อัยการประจำกอง สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการบังคับคดี ๑ สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด, น.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, น.บ.ท., Master of Law (Merit) Queen Mary University of London, Master of Law (Distinction) Durham University

** อัยการประจำกอง สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ สำนักงานคดีศาลแขวง สำนักงานอัยการสูงสุด, น.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, น.บ.ท., Master of Law (Merit) University of Essex, Master of Law Queen Mary University of London

๑ คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี, สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด

๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๗) (๘)

๓ พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๓ (๔)

๔ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

๕ การบังคับคดีในต่างจังหวัดให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด

สามารถดำเนินการบังคับคดีให้ได้ ไม่ว่าจะคดีนั้นจะเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม และหากสำนวนบังคับคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบังคับคดีแล้ว พนักงานอัยการย่อมจะมีคำสั่งรับดำเนินการบังคับคดีให้ และดำเนินการตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของผู้ต้องโทษต่อไป

ในกรณีที่ตรวจสอบสถานะแล้ว พบว่าผู้ต้องโทษปรับต้องคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ พนักงานอัยการจะต้องมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผน แล้วแต่กรณี ให้นำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดี หากเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้ทำแผนไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลา พนักงานอัยการจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้ทำแผนนำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับต่อไป^๖ โดยไม่ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ เนื่องจากการบังคับโทษปรับเป็นการใช้อำนาจรัฐเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางคดีอาญาโดยศาล และพนักงานอัยการเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายอาญาที่จะต้องบังคับให้ผู้ต้องโทษปรับชำระค่าปรับเต็มจำนวนตามคำพิพากษาตามที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ อันเป็นคนละกรณีกับหนี้เงินในทางแพ่ง มิฉะนั้นแล้วการลงโทษทางอาญาจะไม่ต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะกฎหมายอาญาจัดเป็นกฎหมายมหาชนว่าด้วยความผิดและโทษทางอาญาเป็นบทบัญญัติถึงความเกี่ยวพันระหว่างเอกชนกับรัฐ ทั้งการกระทำความผิดนั้นยังได้ชื่อว่ากระทบกระเทือน

ต่อมหาชนเป็นส่วนรวม จึงไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓^๗

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับนั้น พนักงานอัยการอาจมีหนังสือไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินต่าง ๆ ผู้ออกหลักทรัพย์ ผู้ครอบครองตราสาร รวมทั้งบุคคลที่ต้องชำระหนี้ตามตราสารนั้น หรือมีหนังสือไปยังนายทะเบียนต่าง ๆ สำหรับทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ที่มีการจัดทำทะเบียน นอกจากนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการอาจมีการตรวจสอบทรัพย์สินประเภทอื่นได้ เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควร ก็อาจมีหนังสือไปยังหน่วยงานหรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง กรณีที่พนักงานอัยการไม่ได้รับข้อเท็จจริงในการตรวจสอบหาทรัพย์สินจากหน่วยงานหรือบุคคลดังกล่าวข้างต้น พนักงานอัยการก็มีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้การให้ส่งพยานหลักฐานหรือวัตถุ และดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควรได้^๘

เมื่อตรวจสอบพบว่า มีทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับที่สามารถยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ พนักงานอัยการจะมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีพร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับและขายทอดตลาด และหากทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินดังกล่าวถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้ว พนักงานอัยการก็จะยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับ เพื่อมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับต่อไป^๙ โดยไม่จำต้อง

^๖ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๓ และ ๔๔

^๗ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๕

^๘ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๕๒/๒๕๕๙ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๗๒/๒๕๕๙ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๔/๒๕๖๑ ข้อบังคับอัยการสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๖

^๙ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๖

ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ทั้งนี้เจ้าพนักงานบังคับคดี ไม่อาจคิดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายจากการดำเนินการบังคับคดีได้^{๑๐} นอกจากนี้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด ยังรวมไปถึง กรณีที่มีการร้องขจัดทรัพย์สิน การร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สิน หรือกรณีอื่นที่จะต้องมีการดำเนินคดีทางศาลในชั้นบังคับคดีอีกด้วย^{๑๑}

โดยทั่วไปแล้วการดำเนินการบังคับคดีย่อมต้องอาศัยความพยายามของเจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ในการที่ตนจะได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษา

สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด จึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้รัฐได้รับเงินจากการชำระค่าปรับ หรือหนี้ตามคำพิพากษาอื่นใด ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ สำนักงานอัยการสูงสุด สามารถดำเนินการบังคับคดีได้ทั้งสิ้นเป็นจำนวนเงิน ๗๓๖,๑๙๖,๒๐๘.๘๔ บาท^{๑๒} และยังมีภารกิจที่ต้องดำเนินการรักษาประโยชน์ของรัฐนอกเหนือจากจำนวนเงินดังกล่าวอีกจำนวนมาก เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุดในด้านการอำนวยความยุติธรรม และการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ^{๑๓}

- ๑๐ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙/๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๕๒ และเทียบเคียงหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๓๙๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่องการบังคับโทษปรับในคดีอาญาเสพติด
- ๑๑ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๓๑
- ๑๒ จำนวนเงินรวมทุกประเภทสำนวนของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการบังคับคดี ๑ - ๓ และสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดใน ภาค ๑ - ๙
- ๑๓ แผนยุทธศาสตร์ สำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

ขงขงขง

เปิดรับจองหนังสือรวมคำบรรยาย
ภาคสอง สมัยที่ 73 ปีการศึกษา 2563

ถึง

28 กุมภาพันธ์ 2564

Link เข้าสู่ระบบจองออนไลน์
<https://thethaibar-banyaibook.thai.jobjob.com/book/index.php>

คลิก Link หรือ Scan QR
เข้าสู่ระบบ
ดูรายละเอียดการสั่งจอง
และทำรายการจองออนไลน์

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

☎ 0-2887-6814 /0-2887-6801-7 ต่อ106

✉ lectures@thethaibar.or.th

📄 แผนกตำราและคำบรรยาย
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

คุณอ่านหนังสือเนติบัณฑิตยสภา

เปิดทำการ

08.30 - 15.30 น.

หยุด วันเสาร์ อาทิตย์ และนักขัตฤกษ์

ช่วงสถานการณ์ COVID-19

STAY SAFE*

สวัสดีครับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

เนื่องจากขณะนี้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ระบาดใหม่ได้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ดังกล่าว เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไม่ให้ขยายวงกว้าง และมีให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักศึกษา คณาจารย์ และผู้มาติดต่องานทุกท่าน ผมขอประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนช่องทางการให้บริการต่าง ๆ ดังนี้ ครับ

๑. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

- เลื่อนวันอบรมหลักสูตรภาคจริยธรรมเนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๔ ออกไปจากการกำหนดเดิม ส่วนจะเป็นวันเวลาใดจะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป
- การศึกษาภาคปกติ ภาคค่ำ ในระดับชั้นเนติบัณฑิต ภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ แจ้งของการเข้าฟังบรรยายในห้องบรรยายกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา และให้นักศึกษาเรียนผ่านช่องทางการฟังการบรรยายออนไลน์เท่านั้น ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลง

ภาคปกติ สามารถรับฟังผ่าน

- Facebook Live ที่เพจ “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” หรือคลิกที่ <https://www.facebook.com/thaibarofficial/> และที่ YouTube channel “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” หรือคลิกที่ https://www.youtube.com/channel/UC๒nAhj_xrJ&fumBjBQpTVng
- และรับชมย้อนหลัง ผ่านทางเพจ “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” และที่ YouTube channel “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” และที่ http://๒๐๓.๑๕๑.๘๕.๖/video_normal/

ภาคค่ำ (เฉพาะผู้ที่สมัครฟังคำบรรยายภาคค่ำ) สามารถรับฟังผ่าน

- Facebook Group “บรรยายเนติบัณฑิต ภาคค่ำ” ซึ่งจะต้องตอบคำถามให้ครบเพื่อยืนยันสิทธิ์การเข้ากลุ่มและรับชมย้อนหลัง ผ่านทาง Facebook Group “บรรยายเนติบัณฑิต ภาคค่ำ” และที่ <http://๒๐๓.๑๕๑.๘๕.๖> (จะแจ้ง Password เพื่อเข้าฟังย้อนหลังให้ทางอีเมลที่ได้ลงทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ - ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

	ภาคปกติ	ภาคค่ำ
ฟังการบรรยายสด		 *** แอปพลิเคชันบนมือถือ
ฟังการบรรยาย ย้อนหลัง		 *** แอปพลิเคชันบนมือถือ

Facebook Fanpage
บรรยายบนมือถือออนไลน์

Facebook Group บรรยายบนมือถือ ภาคค่ำ
แลกเปลี่ยนข้อคำถาม, เข้าร่วมกลุ่ม
(เฉพาะผู้ใช้สโมคภาคว่าเท่านั้น)

๒. แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ ให้บริการรับสมัครสมาชิกและขอหนังสือรับรองผ่านระบบออนไลน์และชำระเงินผ่านธนาคารโดยไม่ต้องเดินทางมาที่เนติบัณฑิตยสภา คลิกเข้าสู่ระบบการบริการสมาชิกที่ <https://member.thethaibar.or.th/> หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒

๓. ห้องสมุดเนติบัณฑิตยสภา แจ้ง “ปิดให้บริการชั่วคราว” ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง

๔. สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา (ส.ช.น.) ให้ปรึกษาคดีความทางโทรศัพท์เพียงอย่างเดียวจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น และจะประกาศให้ทราบต่อไป

โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๔, ๑๐๘, ๑๐๙ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๑ วันเวลาราชการ (จันทร์ - ศุกร์ เวลา ๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.)

๕. แผนกตำราและคำบรรยาย ขยายเปิดรับจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ผ่านระบบออนไลน์ <https://thethaibar-banyaibook.thaijobjob.com/book/index.php> ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

- รับผิดชอบต่อตนเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท ๑ ชุด (๑๖ เล่ม)
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท
(ลงทะเบียน) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท
(ด่วนพิเศษ EMS) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ : ผู้ที่เคยจองผ่านระบบออนไลน์แล้วท่านสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยไม่ต้องลงทะเบียนใหม่ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ แผนกตำราและคำบรรยาย โทร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔

หนังสือรวมจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวางจำหน่ายแล้วในราคาเล่มละ ๑๒๐ บาท สามารถซื้อได้ที่ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา ชั้น ๑ สอบถามเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๖

ตรวจความเรียบร้อยในการสอบปากเปล่า ครั้งที่ ๑ สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

นางเมทินี ชโลธร นายกเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วยนางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา คนที่ ๑ นายชาติริ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายเกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์ บรรณารักษ์ นายศักดิ์ดา ช่างรังษี เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และนายประเสริฐ เสียงสุทวิวงศ์ รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ตรวจความเรียบร้อยในการสอบปากเปล่า ครั้งที่ ๑ สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๑๕ น. ณ ห้องบรรยายรพีพัฒนศักดิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

งานเลี้ยงสังสรรค์ต้อนรับปีใหม่ ๒๕๖๔ ออนไลน์

นายชาติริ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานกล่าวเปิดงานเลี้ยงสังสรรค์เนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ๒๕๖๔ (Merry Christmas 2020 and Happy New Year 2021) ผ่านระบบ ZOOM และกล่าวอวยพรปีใหม่พร้อมมอบของขวัญให้แก่พนักงานเนติบัณฑิตยสภา ณ ห้องบรรยายรพีพัฒนศักดิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๒๐ น. โดยมีว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา และนายสรารุจ เบญจกุล นายทะเบียน ร่วมเป็นเกียรติในงานฯ พร้อมมอบของขวัญให้แก่พนักงานเนติบัณฑิตยสภาด้วย

บรรณาธิการแถลง

เพื่อเป็นการระลึกถึงพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเป็นนักกีฬาตัวแทนของชาติไทยในการแข่งขัน กีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ และทรงชนะเลิศได้รับเหรียญทองในการแข่งขันเรือใบในวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๐ อีกทั้ง เพื่อให้ประชาชนชาวไทยเห็นคุณค่าความสำคัญของการกีฬา ดังนั้น การกีฬาแห่งประเทศไทย จึงได้มีมตินำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๙ กำหนดให้วันที่ ๑๖ ธันวาคม ของทุกปี เป็น “วันกีฬาแห่งชาติ”

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๑๖ ธันวาคม วันกีฬาแห่งชาติ” โดย กฤษฎา บุญสมิต และ วาสนา เกตุแห่ง, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “กรณีหรือหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันสัญญาจ้าง) มีข้อผูกพันในการรับผิดชอบสัญญาจ้างหรือไม่” โดย พอชื่น พรหมโชติชัย กล่าวถึง กรณีจังหวัด พ. ขอหาหรือว่า หนังสือค้ำประกันสัญญาธนาคาร ก. ดังกล่าวมีผลผูกพันตามสัญญาจ้างและมีความรับผิดชอบตามสัญญาดังกล่าวหรือไม่, บทความ คำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “นิติกรรมอำพราง” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง กล่าวถึง นิติกรรมอำพรางเป็นการแสดงเจตนาลงด้วยนิติกรรมสองนิติกรรม คือ นิติกรรมหนึ่งปิดบังนิติกรรมอีกอันหนึ่ง ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๕/๒๕๖๑, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “ห้ามมิให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย เว้นแต่โจทก์จะได้อุทธรณ์ในทำนองนั้น” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนินทรลีลา และ เบญจวรรณ ตั้งสถาพรพันธ์ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๓๕/๒๕๖๒, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Comparative Rules of Evidence (Criminal Cases)” โดย สิตานันท์ ศรีวรกร กล่าวถึง พยานเปรียบเทียบ (คดีอาญา) พร้อมคำศัพท์ที่น่าสนใจ, บทความเรื่อง “พนักงานอัยการกับการบังคับคดีโทษปรับ” โดย จูติวดี ลินธวรรณรงค์ และ มิ่งวรินทร์ ศรีศิริพงศ์ กล่าวถึง กรณีการบังคับโทษปรับ หนึ่งในภารกิจสำคัญในการทำให้คำพิพากษาเป็นผลอันก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่คนในสังคม, ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่ปี ๒๕๖๔

กฤษฎา บุญสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐